

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivataltól cizmevez Turóc-zszt.-Mártonba küldendők.

— Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint. —
Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.
Nyitlér soronként 40 fillér.

A pünkösdi csoda.

Csodaünnepe a Pünkösdi magasztos ünnepe. Ott rejlik az a szív varázserejében; a szívnek pedig nincsen éppen szüksége a szavakra, hogy büvkörébe vonzzon minden gondolkodást és minden érzést.

S mégis abban állott a pünkösdi ünneptünk nagy csodája, hogy Krisztus tanítványai egyszerre idegen nyelveken beszéltek.

Nekem úgy látszik, mintha sokan közülünk egy új, hatalmasabb, bensőbb pünkösdi csoda után vágyódnának, a melyben higgyenek.

Vagyis más szóval: szívünkben valami vágyat hordunk, amelynek tartalmát nem adhatunk; vagy még jobban, világosabban mondva: mi valami vágy után epedezünk és amiatt nyugtalanul s idegessé lettünk, mint a kis gyermekek, akik sírásra fintorítják arcukat, mert valamit akarnának, de nem tudják — mit.

Ez ugyan csak hasonlat; de hát maradjunk e hasonlatnál.

Talán éppen ez a mi jelenkorunk a nagy fejlődési menetnek vagy rohamnak a gyermekora; s mi csak családunk, ha azt hittük, hogy mi már érett, tökéletes emberek vagyunk.

Bárgyunk minden játékszer felredobtuk és nagyási hőbortunkban azt képzeltük, hogy az észszal magával boldogulhatunk, megelhetünk.

Minden uton-módon arra törekedtünk s abban fáradoztunk, hogy kifürkészük azokat, akik idegen nyelven hozzánk szólnak; s ezen törekvésünk, fáradozásunk mellett megfelelkezünk arról, hogy saját bensőnk nyelvét megérthessük.

Ugy hiszem, mi is kedvetlenedünk és bosszankodunk azon, hogy a játékszer-hiányzik nekünk.

Hát játékszer? kérdezi tőlem esodálkozva a komoly olvasó.

Igen! Olyasvalami, ami némi változatoságot hoz a mi józan öröklet végtelen sorába. Mi már túlságosan értelmessékké, okosaká lettünk s éppen ez tesz minket sápadtarezu, mogorva, durczás esodagyermekeké. Szükségessé volna, hogy jobb kedvűnk, zajosabbak lehessünk, hogy ne kelljen félünk egymástól.

Igenis, főleg ez a félelem nagy baj; mert amióta szegyeljük naiv gyermeki hitünket: azóta félünk s aggódóvá is lettünk.

Bizalmatlanul nyomozzuk a rosszat, kételkedve fűrészünk, buvárokodunk a gonosz után; a mellett pedig eljártunk fölismerni és látni a jót.

Folyton csak saját kételeyinkkel elfoglalva, rettenetesen közönyössé lett előlünk a világ; s ahelyett, hogy önmagunkban keressük a bajt, mi folyton csak tépelődünk és évődünk oly vágyban, oly epedésben, a melynek célját alapjában véve önmagunkban, saját bensőnkben hordozzuk.

De hát hol is van az a álomország s hová vonul ez a mi vágyunk, ez a mi epedésünk? S melyik is az a játékszer, amely minket kielégíthetne és megnyugtathatna? Hajdankorban megtette ezt a csoda.

A Szentlelke nyelvbe, kit a feltámadott Krisztus az égrol küldött vigasztalónak: ez a nyelv meg volt érthető mindenkire nézve; mert az a szív hangjaiból volt alkotva.

Ugy érzem s azt hiszem, hogy mi mindnyájan vágyódnunk ilyen nyelv után; de azt meg nem találjuk, mert éppen a szív volt az

a játékszer, melyet a mi koránérett időnk megvetőleg félredobott.

S éppen azért idegessé és mogorva durczássá is lettünk, mert látjuk, hogy mégis csak gyermekek vagyunk még és hogy egyedül a pusztá észszsal nem boldogulhatunk, meg nem élhetünk.

Csak nincsen meg bennünk annyi bátorság, annyi erő, hogy vágyunk, epedésünk tartalmát bevalljuk; s így tres keblünket megnyitjuk azon józan öröknek, a melyek végtelenül és gunyolódva átvonulnak bensőnkön; de a melyek nekünk semmit sem hoznak és semmit sem vesznek el tőlünk.

Csak a vágy, az epedés, dühöng vihárként sivar lelkünkön keresztül. Gazdagságot, nemes gazdagságot kíván; de a kaján napok csak süket kövecseket nyujtanak neki, amelyeket mi gondosan és okosan, borzasztó okosan, nagy fáradozással utainkon fölszedgetünk.

Betegei, nagy betegei vagyunk imponáló tudásunknak és szívesen vennők, ha kevesebbet kellene gondolkodnunk és ha többet lehetne éreznünk.

Ne felejtünk el a játékszer és reméljük, várjuk, hogy azt nekünk ismét meghozza a pünkösdi csoda.

Cselki József.

Egy cseh-tót pamflet.

X.

Kereskedés és ipar.

Bántja — bár nem is igaz — a pamflet író, hogy nemcsak a hivatalok feliratai magyar-nyelvűek, hanem a czégtáblák is csak ezek, vagy pedig magyar-nemet feliratauk. Tót czégtábla igen ritka kivétel. A szabó, czépezés stb. őrizkedik attól, hogy egy tötfeliratu czégtáblával a községi jegyző, vagy a szolgabiro haragját magára zudítsa, mert ez utóbbi szerez dísekedni vele, hogy az ő járásának, községeinek szigoruan hazafias a jellegük, — de még inkább azért, nehogy őrí vevőit, megrendelőit elveszítse. Ugy tötfeliratu czégtáblának a kifüggesztése minden épíészre, szabóra, sütőre, mészárosra vendégőre és kereskedőre nézve rendkívül veszedelmes dolog, azért tehát inkább tiszta magyar, vagy legfeljebb magyar-tót czégtáblákat használnak.

Itt eszbe jut referensemnek a Spitzer Mór turóc-zszt.-mártoni szabómester mult évi esete. Mikor ez a szabómester az apja házában üzlet nyitott, magyar-nemet feliratu táblát alkalmaztatott, ugy okoskodva, hogy az ő őrí rendelői e két nyelv valamelyikén tudni fogják. De bár akkor még vajmi kevés kundschaftja lehetett neki a tót urak között, akik a Svojk svójmu jelszó alatt, ha csak lehet, kerülők a zsidó iparost és boltost, — mégis akadt egy tót újság szerkesztője, aki arra menve, azt kérdezte Spitzer Mórtól, vajjon tót megrendelőnek nem kellene-e neki, mivel csak magyar és német feliratu tetetett az üzletre! És a szabómester, akarva nem akarva, kénytelen volt tót feliratu is csináltatni, nehogy a tót urak haragudjanak. Hát ez és más hasonló esetek nem quadrálnak a pamfletíró iménti állításával.

Az iparigazolványokat is csak magyar nyelven állítják ki s csakis magyar nyelven szabad azt kérni. Pamfletíró emlékezik egy szabómesterre, aki egy tót műkedvelő szini

előadásán közreműködővén, egészre minden kundschaftját elvesztette. Azóta nem játszott többé s nem használta a „Na zdar“-féle tót közsőtést. Egy másik — ruttkai — szabó elmesélte a pamfletírónak, hogy milyen jól foly dolga, amióta magyarnak esapott fel s mily nyomorúságosan kellett élnie, amíg tót volt. Sok tót a külföldön űzi mesterségét, pl. Poroszországban, Oroszországban (Szbériában), ahol a személyes szabadságot és függetlenséget megszokják. (Ugyan ne fülletsen akkorákat! Oroszország és személyes függetlenség, — hisz ezek egymást teljesen kizáró fogalmak; de azért szívesen odaadjuk összes tót tulzóinkat Szbériának, akik a pamfletíróval az emberi szabadság és személyes függetlenség eme gyönyörű Eldorádójába vágnak! Ref.)

Ha azután olykor látogatóba jönnek onnan régi magyar hazájukba, azt hiszik, hogy a Tótságon is szabadon vallhatják nemzeti meggyőződésüket és hogy tótnak vallva magukat, bizonyos önállóságot élvezhetnek a hatóságokkal szemben. No, ugyan megjárnák! Az ilyen vakmerőknek azt írja egyszerűen be a jegyző bizonyítványukba, hogy a „N. N. államveszélyes egyénné változott át“, minek következtében utlevelet többé nem kapnak s iparukat a külföldön többé nem űzhetik. — Néhány év óta a vendégősek magyarul kötelesek üzleti könyveiket vezetni, állítólag avégből, hogy a pénzügyőrség jobban ellenőrizhesse őket. Így hát minden vendégőlnök magyarul kell tudnia, különben nem kap italmérsi engedélyt. A vendégőlők, kevés kivétellel, zsidó kézben vannak, akik tudvalevőleg a magyarosítás buzgó szolgálói. Ezért nem találni az egész Tótságon vendégőlőt, ahol tót nemzetiségi újságlapokat tartanak.

Az iparostanulók továbbképző iskolái magyar tannyelvűek. Gyakran a fatúról oda-került tót parasztyerek egy kukkot sem tud magyarul, de azért csak magyarul tanítják. Itt-ott kisebb iparkiallitásokat rendeznek a tót megyékben, de ezek is magyar jellegűek.

Az 1896. évi millenniumiállítás is lát-szolg csak a magyar fajt mutatta be; a tót kiállítók neveit előbb megmagyarosították és ugy függesztették ki azokat, — nehogy a világ megtudja, hogy a magyarokon kívül más népek, plane tótok is laknak ebben az országban. A kiállítási bizottság egy Bohuű nevű tót kiállítónak a kiállított méhkasára új czimkét tetetett, amelyen nevét Bohumra változtatták. A franciaia, német és angol neveket egészen helyesen írják a magyarok, minden változtatás nélkül, csak a szláv neveket írják mindig magyar helyesírással.

Látni való ezekből, milyen erőszakos, igazságatlan, neveltes, sőt ostoba az ő — a magyarok fanatizmusa (vagy helyesebben: a pamfletíró szemtelen hazudozása! Ref.) A tót néplírmések ma már Eurozaszerte híresek. Ezeket is maguknak tulajdonították el a magyarok s az utóbbi párisi világkiállításban ezeket a tót himzésekért (varrottasokért) nagy kitüntetésben részesültek a magyarok.

Az összes regaljogokat a magyar kormány vette meg, miáttal sok serföz és számtalan szeszföző államosították. A palinka- és serfözök „állami intézetek“-ké váltak és a zsidók kipróbált kezében, akik azokat bérlik, kétféle hasznot hajtának. Először is nagy adót fizetnek, másodsor pedig egész tót vidékek lakosságát az erős palinkaélvezés által erkölcsi és

anyagi romlásba viszik. Maguk a tótok azt az iszonyú meggyőződésüket hangoztatják, hogy a magyar kormány szándékosan nem nyúl semmiféle rendszabályokhoz a palinkaivás epidémiájával szemben, de sőt támogatja azt, mert azt reméli, hogy a tótokat, mint elszegényedtet, eltoplumpit népet könnyebben foszthatja meg nemzeti jellegétől.

Lám, ilyen hazugságokat és rágalmatokat írnak ki brosztrába a cseh-tűzők és küldik világgá azokról a magyar kormányokról, amelyek magyar pénzen gyáripart teremtettek a tót Felvidéken, hogy ennek népét keresethoz, kenyérhez juttassák! Csak az örüllettel határos gonoszság mondhatta tollba a pamilt írójának azt a vádat, hogy a magyar kormány szándékosan fátározdik a tót nép erkölcsi és anyagi megnyomorításán!

A kerékkötők

(A magyarosodás akadályai)

Nem magyarjaink honfirtásainknál a magyar nyelv ismerete, elsajátítása, szeretete bizony csak lassan halad, annál is inkább, mert közöttük sokan vannak olyanok, akik a magyar nyelv tudását valószínűségeknél, írásoknak, azt megvetik. Kényelmesebb és bizalmasabbnak. Remélhető azonban, hogy az előbbieket, t. i. a kényelmesebb és a bizalmasabbakat, előbb-utóbb mégis csak jobb belátás hozza a he fogják ismerni, hogy a magyar nyelv tudása csak hasznát hoz nekik még akkor is, ha nem éppen szeretik. Utóbbiak azonban, akik a magyar nyelv ellen való gyűlöletet édesanyjuk tevével szívták magukba, sőt nemcsak szívták, hanem szellemi, elég lelkiismeretlenül, főképpen lelkükben iránta az utálatot táplálták, gerjesztették minden ellen, ami magyar, ezek úgy a saját szavukkal, mint talán gyermekeikre nézve, e háza elvesztett gyermekeinek tekinthetők.

Igen, vannak magyarul szülők, kik a helyett, hogy gyermekeiknek emberségese nevelést adnának, azokat embersejre teretve oktatják, gyűlöletet eszegettetnek a gyermekek szívébe. Ilyen istentelenlegre a magyar ember teljesen képtelen s házártnak tartjuk, hogy ilyesmivel előfordulhatna. Ehhez val tanácsosnak kell, míg pedig a magyar sem vallási, sem nemzetiességét érten nem tanúsít, — hanem a legmesszebbmenőre élőző, túrlelmes. Erre csak nemzetségeink képesek. Ez nem fordul elő sehol, az egész világon, csak nálunk. Annak a jogosultságát, méltányosságát kétségbelel ismörjük el, hogy a szülő gyermekeinek az anyanyelvre szül feltehetlesen s ezt ápolatasssa vele, a hozzá való ragaszkodás érzetét táplálja, de esupa elfogottságból azoknak a magyar nyelvet megutáltatni, elhanyagoltatni, a bizalmatlanságot a magyar iránlyban szítani, nem egyből, mint megemlégyezze a gyermekek szívének, ellenében való helyezkedés a telebártaí szeretet törvényeivel s a társadalom józan telfogásával.

Ezek tehát ellenségek, tehát egyszerűen megvetendők, érvényesíthetők a magyar társadalomban és minden társadalomban meg kell akadályozni s mint engesztelhetetlen ellenségeket, ott kell megsemmisíteni, ahol erre alkalom kínálkozik. Természetes, ezt nem úgy kell értelmezni, hogy ott kell őket agyonütni, ahol találjuk, — hanem magasabb erkölcsi szempontból kell őket lehetetlen tenni s nekik parancsolni. Ha tehetnék, bizonyára ők is csak elomestéznének minden magyart a föld színről! E tekintetben tehát nincs megalkuvás valék. A magyar azonban nagyon alkalmazkodó, simulócskó, felelő elnezi! A magyarral mindenki kiböhög.

Ezeknek kívül van hazánkban még sok szülő, akik hazafias érzések ugyan, de a nemzeti érzés híján valók. Ezek ninesek a hazában, de érte nem is tudnak valamit nagyon lelkesedni, hanem bizonyos közönyösséggel leleledzenek. Ezek száma hazánkban igen nagy. Igaz, hogy sok közülük kivész, a viszonyok s javitják őket, maguktól is javulnak, de azért számuk még mindig nagy s így akadályai a magyarosodásnak. Talán ők ez nem is tudják, de mi érezzük és leljük.

Honnan származtak ezek, hol volt a házuk? Innél is, meg máshonnan is. Különösen bővelkednek ilyenekben az ugynevezett „Benator-familiák”!

Vannak bizonyos szalok, ahol ilyen családok tömegesen fordulnak elő. Így a kinestar tele van ilyen családokkal. S mivel pedig ezek a társadalomban bizonyos pozíciókat foglalnak el, akadályai a magyarosodás terjedésének. A hazafiatlanságot ezek nem terjesztik, de a hazafiságot kellőleg nem ápolják. Szóval, ezek nem igaz nemzeti érzéssel bíró egyének.

Hogyan rejlik ennek az oka? Nézzünk szerint az okot az ötvenes években s ennek nevelési rendszerében

találjuk meg. Fészkeli: a finansz-, zsandár-, erdsz-, bánysz-, katona-, póstás- s tanítóesadók, vagyis többnyire német és cseh-népségek sarjai.

E családok ivadékaí ugyan elcsajították a magyar nyelvet, sőt sokan közülük dühös magyarokká is váltak, de a többség há nem is ellensége a hazának, de eredetéből folyólag érzelmek a háza s nyelve iránt megomplult, határozatlan, sokszor közönyös. Hiányzik belőlük a határozottság, a nemzeti fölbuzdulás s folyton ragaszkodnak családi nyelvükhöz és más sajátosságaihoz, szokásaikhoz. Tudnak jól magyarul, ninesenek semminek sem ellene, ami magyar, de nem kezdeményeznek, nem visznek előre semmit s nem tudnak lelkesülni azért, ami magyar. Hűdégek maradnak. Közülük sokan mint fiúk, mint mörökék az állami életben s társadalomban jelentékeny állást foglalnak el, kiknek éppen e minőségüknek fogva, vezetői szerepet kellene víniök, irányítónak kellene s a nemzeti ügyek iránt az érdeklődést felkelteni, szóval, a magyarság érdekében apostoli munkásságot folytatni. És igen sokszor ennek az ellenkezőjét kell észlelnünk. Azt is hajlandók vagyunk elhinni, hogy ők talán nem is sejtik, hogy milyen akadályai ők a magyarosításí törekvéseknek.

Ezt az utóbbit kellene tanulmány tárgyává tenni: mert nagy hátrányok, sőt károkat rejteget magában. Jó lesz, ha e kérdésre elmondják nézetüket azok, akiknek erről van tudásuk is, meg tudomásuk is.

A magyar nőkhöz.

— A Magyar Nők Köztemvelődési Körének felhívása. —

Alapot rakunk mi életünk egy nagy épülethez s segítő társakat keresünk bennetek, magyar asszonyok s leányok, hogy veletek együtt, maradádot emelhesünk az alap fölé.

A mi hit és szeretet hemnitk van, ahhoz elkerjük a ti lelketekből is a hitet és szeretetet s ha meghalljátok a mi szavunkat, amelyely előttünk kopogtatni szíveket ajtajához: — templom lesz abból az épületből.

Abban a templomban a legnemesebb jókak áldozunk segítve, gyámolvitva s szellemi munka napszámosai közül a nőket akkor, amikor kihull kezükből a munkaadó toll és esetet, amivel előbb a lelküket adták nektek.

A Magyar Nők Köztemvelődési Köré tüzte ki feladatát ezt a nemes ezkét s ehhez kéri az egész ország művelt asszonyainak segítségét.

A Magyar Nők Köztemvelődési Köré alig két hónapos léte alatt ugyan megnőtt, megismosodott, támogatására sietett társadalmunk színe-je, de saját erőssége nem elég arra, hogy eléget teljesen annak a hivatásnak is, amit ebben az értelemben záslőjára írt.

Kezdetről fogva számítottunk a magyar asszonyok és leányok szívére, amely megéri, hogy van joguk jövőjüket biztosítani azoknak is akikről nem gondoskodott eddig senkiem s akik a szegénység kopárnájára kénytelenek lehajtani fejüket akkor, amikor már elkezozták lelküknek minden kincsét, mikor már ninesenek — álmak.

Egy országos alapot akarunk megteremteni, hogy megvalósíthassuk azt a legszebb álmunkat, melynek azért lennük az álmódói, mert — ha messziről is, de — ismerjük az életnek azt a szomorú valóságát, mikor csak a szemek beszélik ki azt a bizonyos szenvedést, amit elhallgat az ajak, mert alamóznát elfogadni nem tud, nem akar.

Ez az alap, amit mi a ti segítségetekkel teremtünk meg, jogos igényeket támaszthatna mindazokban, akik tagjaink sorában élve, szellemi munkával keresik meg kenyerüket.

Egy-egy téglát adni ahhoz az épülethez nem lehet nehéz és terhes senkiem se. A sok téglából mi majd megépítjük a falakat, amelyeknek árnyékából visszasszáll az áldás mindenkirre, aki azokat felépíteni segített.

Akkor pedig, mikor nemes eszméink köré való csoportosításra szólítjuk fel a magyar nőket, igazán nem kérünk nagy áldozatot tőlük.

Az a eskélyé 5 koronányi díj, amelyet vidéki lakog számára megállapítottunk, bőven visszatérül az általunk nyújtott kedvezményben.

Igaz lelkesedéssel viselőtven köztemvelődésünk előrelépése iránt, szövetségre lépünk az elmúlt évben, a Jókak Mór elnökése alatt megalakult Országos Irodalmi Szövetséggel.

Kéz a kézben haladva támogatja egymást a két intézmény és míg mi lelkes magyar nők ezélt tudunk ki, hogy mindenken hível legyünk az Országos Irodalmi Szövetségnek, melynek szent és nemes célja a magyarságot szolgáló országserzet; viszont az Országos Irodalmi Szövetség a Magyar Nők Köztemvelődési Köré minden tagjának saját kiadványait adja meg.

Ily módon már az első évben Jókak Mór, Bárony István, Endrői Sándor, Rákosi Viktor és Ambrus Zoltán egy-egy kötelet kapják izléses kiállításban.

Rendes tagja a Magyar Nők Köztemvelődési Körének csak nő lehet. Pártoló tag férfi is lehet s a vidéki pártoló tagnak ugyanannyi tagsági díj mellett — évenként 5 korona — ugyanez a kedvezmény jár. Alapító tagok egy és mindenkora 250 koronát fizetnek.

Egy ugyanazon városban vagy közösgében lakó — legalább 20 női tagnak jogában áll vidéki fiókák alakulni s egy megbízottját a választmányunka kiküldetni.

Az országos alap, amelyet a Magyar Nők Köztemvelődési Köré létesíteni kíván, amelyhez a maga erejével is hozzájárul, kiegészítője lesz annak a szervezettel szembe, amelyhez a Magyar Nők Köztemvelődési Köré — mint magyarszába Klub, mint a különböző társadalmi osztályok egyfolyton művelt asszonyainak találkozó helye — tartozik. Tagsági díjak a Kör pénztárosának, dr. Farkas Gyuláné ezimere küldendők. (Budapesten, VI., Gyár-utca 48.)

Számítunk hazánk minden irodalmat és művészetet szerető asszonyára és tudjuk, hogy nem fogunk eszlődni bennetek. Erős a hitünk, hogy felhívásunk nem lesz a pusztában elhangzó szó, hogy nem hiába kopogtatunk szíveket ajtaján, mert meg fogjátok mutatni nekünk, hogy tudtok lelkülni jó és nemes ezkért és segítőkésze nyújtok nekünk, hogy veletek együtt maradádot alkothassunk!

Ne feledjétek el, hogy az áldást adó kézre áldás jön az égiektől is!

Budapestben, 1904.

Dr. Péter Gyula, bíró Daniel Erwiné, elnök, az Országos Irodalmi Szövetség Gróf Apponyi Albertné, ügyv. alelnök, Bezzekéy Borja Lenke, Szendy Károly, Gyarmathy Zsigmond, Rákosi Jenőné, Gr. Teleki Sándoré (Székely) íb. elnökök

Frühlichné Móricz Paula, Gombosné Galamb Margit, Tornay Cecélie alelnökök.

HIREINK.

— **Személyi hírek.** Ifj. Jusb György főispán tegnap Budapestre utazott, ahol a pártkésli ünnepek tölteni fogja. — **Berecz Antal,** a felsőbb leányiskolák miniszteri biztos, iskolavizsgáló körútjában Trencsénből jövet, a mai napot Turözsezentmarionban tölti. Innen a leesei és kassai állami felsőbb leányiskolák látogatására indul.

— **Rutkai Ráth Péter** m. kir. udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatója szerleán delután Rutkára érkezett, ahol meglátogatta a fonthelyt, a fűtőházat és szerlári os érnékézésbe lépett az állomási hivatalnokokkal és többi alkalmazottakkal, akik nagy meglepéssel gyözödték meg azon jóindulatról, amelyely a vezérigazgató ügyeiket intézi. Mint hírlík, a kassa-oderbergi vasút alkalmazottainak fizetésredesére vonatkozó intézkedések már mind készen vannak és eszupán az késlelteli kiadásukat, hogy az államasuti hivatalnokok fizetésének rendezése előtt ez nem történhet meg. Estelele a fonthelyi kertben gyülekeztek a rutkaiak, ahol a kedélyes beszélgetés közben alkalom volt az alkalmazottakkal szemelyesen is elmondhatni kérésüket, kívánságaikat, amelyekel a vezérigazgató jóakarattal hallgatott meg. Este tizhaték lejezte be a rögönözti kis ünnepséget. A vezérigazgató masnap reggel Oderberg tele elutazott.

— **Bsküvő.** *Koloby Béla* kir. alerdőfélyelő, turózi vezérigazgató, újkor keletelt és rokonszenyas tagja, tegnap tartotta esküvőjét Pribócson az ág. h. evang. templomban *Soest Aliceval,* özv. *Soest Ottoné* szül. *Bezzeky Irén* nagyemveltségű és bájos leányával. Az esküvo, amelyre csak a legszékebb eszládi kör volt hivatalos, a legnagyobb eszenben tartott meg. A templomban azonban ott láttuk a vármegye intelligenzijának színe-javát, a eszlád barátait nagy számban. Az egyházi szertartást *Kilény Vilmos,* pribóczi ág. h. evang. lelkész végezte, szép és meglátó beszédet intézve a fiatal párhoz, mely aztán nászura indult. Itt említjük meg, hogy *Koloby Béla* Turözsezentmarionból a dolbreceeni kir. erdőfélyelőséghöz helyezteett át.

— **Örökös tag.** Roth Emil fördész 60 korona beíreztetésével a F. M. K. E. Turözsezentmarionból a görökös tagul lépett be, amit az osztály választmányra örvenletes tudomásul vett.

— **A beszercebonyai „Football Club” Znlón.** Érdekes sport-mérkőzés szönlője lehet vármegyeink

intelligenciája június hó 5-én Zníováralján. A beszerzebányai Football Club, mely a népszerűveti vált labdarúgó játékosok a Felvidéken legvirágzóbb képviselője, engedve a znióinak szives meghívásának, barátságos mérkőzésre átrándul Zníováraljára. Közönségének a legkedvezőbb alkalma nyílik, hogy a beszerzebányi kitűnő játéka folytán az igazi footballjátékkal megismerkedjék. A znióknak, kik tulajdonképen ezek között ezen a téren, nincs is más ezüdjük a mérkőzéssel, mint saját csapatuk növényének, emelése, másrészt pedig a sport iránti érdeklődés fejlesztése, fokozása. A játék időtartama 6 órákor kezdődik, belépődij 1 korona.

— Pászál hang az a beszerzebányai püspökről. A tót tulzóknak sehoggy sem tetszik, hogy oly püspököt kapott Beszerzebányba, aki a magyar állameszen kipróbált híve és hajnoka s aki — horribile dictu — a nevést is moganyarosiította, mert az apját még Rítthammernek hívták. Attól féltek ugyan, hogy Havran János ez. püspököt fogják kinevezni, ami nem történt meg ugyan, de így is azt mondhatják, hogy: Adiól Úram Isten esőt a tótoknak, de nincs köszönet benne. Mindezeket a „Nár. Nov.“ egy beszerzebányai tudósításában olvassuk, amely azt is fölelel, hogy — Richter Antal theologiai tanár szerin — Radnai Farkas püspök azokvillik, hogy négy magyar hazafi, meg verseket is írt, on hát hol vannak a püspök egy hazafi érdemei? Mi tót katolikusok — így tejezi be cikkeit a tudósító — nem örülhetünk ennek a kinevezésnek. Csótlóknak Poljában, Bendében, Rimelyben, vajjon mi jót remélhetünk? Félni nincs mitől, hogy féljük, meg átok alatt állunk, de Isten megadja majd, hogy feléledünk és maga Isten monvija el majd a szájnunkkal: vox populi vox dei. Dr. Kohn ölmézi éresek sem gondolt arra, hogy valamikor egyházára marad.

— Tót munkások öldözete. A „Slov. Týžd.“ ez. lapnak írják Znyólyból, hogy nyomorultabb rabszolgák aligha léteznek a znyólybrézói állami vasgyárak munkásainál. A minapi sztrájkot a gyár igazgatósága arra használta föl, hogy megtorlaskép valóságos rémuralmat léptetett életbe. Minnekelőt megöltötte a gyár munkásainak tót lapok olvasását és azzal fenyegeti őket, hogy akinek tót újság járni ízt, azt előbeszárja stb. Mi úgy tudjuk, hogy utóbbi időben a znyólybrézói munkások között nagyon elterjedtek azok a tanok, amiket a „Slov. Týžd.“ és társai képviselnek és amely tanok hazafitlanok, közveszélyesek, kiártandók. A gyár igazgatósága helyesen és hazafisan cselekszik tehát, ha munkásait a szellemi és lelki mértelétől megóvni igyekszik: de meg azután joga is, kötelessége is odahatni, hogy a magyar állam tulajdonát képező gyárban a pán szlávizmusnak sem titkos, sem nyílt hívet kenyeret ne keresessenek. Ez tiszta dolog, valamint az is, hogy a hazafias szellemben írt tót lapok olvasását nem tiltotta meg az igazgatóság. Azt kérdi nagy garral a Slov. Týžd. tudósítója, vajjon hát a lelküket is eladták e a munkások a gyárnak, hogy velük ugy mint rabszolgákkal bánják? Nem. De ha valaki „szabad ember“ létére esehet, oroszral rokonszenve, a magyart nem szemvendi, sőt gyűlöli, s a magyar nemzet ellen folyó znyólyban részveszt, az ne keresen magyar gyárban kenyert, az menjen ki Csehszlovákia, vagy a Slov. Týžd. adjon nekik kenyert. Ez világos.

— Érettségi biztos. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a töröcszentmártoni és alsókanonai állami felsőkereskedelmi iskolákban megtartandó érettségi vizsgálatokhoz dr. Fereczy Zoltán könyvtárgazdát küldötte ki, aki már évek óta teljesíti ezen megbízást.

— Árvamogy közönsége a mult heten tartotta évi rendes közgyűlést a főispán elnökele alatt. A H. Rákóczi Ferecz hamvainak hazaszállítása ügyében kiadott királyi kéziratért a megye közönsége örömeinek és halájnának adott egyhangyó kifejezést. Majd elhatározták, hogy Jókai Mór ölménya feletti fájdalmakat jegyzőkönyvben örökli meg, nellszobrárt elkészíttetik és azt az újonan készített könyvtár épületben helyezik el. Végül szóba került, hogy a beruházást alapból Arvavámgye mely mértékben fog részesülni. Erre névze Bulla György atíspán kijelentette, hogy a királyvánti Arvahlónak újra való építést kérelmezte, ami körülbelül 120 ezer koronába fog kerülni. Ezt a közgyűlés tudomásul vette.

— Templomépítés. A ruttkai róm. kath. templom építésére vonatkozó árlejtési pntékon tartották meg Ruttkán. Berkezett 5 ajánlat, melleg pedig Simkó esztergomi, Kroner zsolnai, Czajbán selmeci, Zaehar znyóváraljai és Waehsberger ruttkai vállalkozók. Döntés azonban még nem történt, mert az ajánlatokat Pün tömörnek előbb összehasonlítja és megállapítja, hogy melyik a legelőnyösebb.

— A P. M. K. B. igazgató választásnyára Nyitrán, 1904. május 24. é. délután 4 órákor a vármogyeház

nygytermében évnegyedes ülést tart. Az évnegyedes ülés tárgyszorazata: I. József förléteze vendök üdvözlése, vendökénekes husz éves fordulója alkalmából. II. Elnöki bejelentések. III. Az elnökség évnegyedes jelentése.

— Tót pénzintézetek terjeszkedése. A nemzetiségi pártlok tartozó tótok már régtől fogva alapítanak külön pénzintézeteket, főleg a Felvidéken. E pénzintézetek száma mintegy 35—40-re megegy. Most azonban az alvidéken lakó tótok is mozogni kezdenek pénzügyi téren. Eről tanudoklika a töröcszentmártoni Náróndie Noviny következő közlése: Új pénzintézetek. Kiszáson a Bácskában részvényes pénzogyelet alapítanak. Alapítósított 60.000 koron (100 részvény 60 koron). A részvények bejegyzése 1904. évi október 15. napjárr tart. A prospektusra többsék közt alá vannak írva dr. Kmo Milos és dr. Mieszták Lajos ügyvédök Újvidéken. Sok sikert kívánunk.“ Mi pedig esótlálkozva látjuk az ottani magyarságnak közönyösségét, amelylyt ennek a mozgalmaknak elöjót nem vette. És ha már ennyire engedte neki, legabáló módját ejti annak, hogy működését megakadályozza. Van ott bizonyára elég más pénzintézet, amely a hitelügyeket kielégíti.

— A vallási választás. A mikor Valésán a községi tisztviselőket választották, a pénztáriokli állásra néhányan mást akartak megválasztani, mint a kit a főszolgabíró kijelölt. De a többség Poszecky Józ s J. mellett és ő is lett a pénztárnok. Ezen választás ügye a közgazgatási bírósághoz került, mely a következőlag határozott: A Valésa községi pénztáriokli választás ellen beadott panasz. A m. kir. közgazgatási bíróság az 1896. évi XXVI. t. cz. 28. szakasza alapján tárgyalás alá vevén a panaszt, következőlag íelt. A m. kir. közgazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. Indokok: Panaszló azt az állításot teszi, hogy a választás alkalmával a megválasztott Porszesky József mellett csak 5—6 választó volt, míg a másik jelöltet a többsi összes választó támogatván, a fölálításból nyilvánvalólag kitűnt, hogy a többség ezen utóbbi mellett van, nemcsak nem bizonyítja, de egyáltalán semmi oly ténybeli adatot nem hoz fel s nem hivatozók oly érdektelen tanokra, melyeknek megvizsgálása, illetve kikének kihallgatása elrendelhető lehetne, már pedig pusztá állítással a választásról íelt, a bizalmi ferék által minden észrevétel nélkül aláírt s senki részéről az 1886. évi XXII. t. cz. 81. szakasza értelmében előterjeszhető óvást nem tartalmazó jegyzőkönyvnek, mint a hivatalos eljárásról íelt hivatalos közokiratnak az 1868. évi LIV. t. cz. 165. szakasza szerint teljes hitelt voltát meg nem dímtheti, mert is az ezen jegyzőkönyvvel szemben az a döntő ténykörülmény, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. szerint fölálítással is megjelölhető választásnak nem a megválasztott, hanem a másik jelölt mellett nyilatkozott volna a többség, bizonyítva nem lévén, a választás megsemmisítésére irányuló panasznak annál kevésbé lehet helyt adni, mert panaszló sem azt nem állítja, hogy a választásnál szavazás került volna, sem azt, hogy ezt kéri alkalmnak nem lett volna, tehát a választási eljárásnál a törvény rendelkezései ezen szempontból sem lettek figyelmen kívül hagyva.

— Nyári mulasztás Zníováralján. A zníováraljai kereskedők és iparosítuság t. hó 29-uk nyári mulasztást rendez, melynek tiszta jövedelme az alapítandó egyelet javára fordítatik.

— Kollár János esel-től költőnek tetemét, amit eddig Bécsben őrztek, a napokban szállították át nagy tömpegek között — Prágába. De miért Prágába, amikor a tótoklaka földnek ez a legnevezetesebb költőszülőte Moszócon, Magyarországon születte? Talán azért, mert esel nyelven írt? Kollár János, a „Slá y Deera“ költője nem íelt esel, hanem magyarországi tót s így a tótok hazahozhatták volna jeles költőj tóli maradványait.

— Tanitók gyűlése. Az alsóörözi ep. ker. róm. kath. tanitók egyesülete t. évi május hó 30-án Stulnya furdón tartja közgyűlést. Ennek tárgyszorazata: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Elnöki jelentések. 4. A tanitók mint népevelőnek viszonya a néphez. Felolvassa: Tótsók József töröcszentmártoni tanító. 5. Az orsz. r. kath. tanitói segélyalap módosított alapszabályainak ismertetése. Előadja: Soltész Lajos valesai tanító. 6. A vallásos érzelmek ápolása a népiskolában. Értekezik Porcsenisz Mária lesziachói tanítóne. 7. Jelenés az egyházra. r. kath. tanitók nyugdíjalapjáról. 8. A kidolgozott pályalevelek beszedése és a központba küldendő munkák kijelölése. 9. Jelentés az egyesületi pénztár és könyvtár állapotáról. 10. Tagsági díjak beszedése. 11. A feldolgozandó tételek megállapítása. 12. Beszámolás a kerületben újonnan megalakított r. kath. ifjúsági egyesületek működéséről és ezele felajánlott jutalmiokli kiosztása. 13. Indítványok. 14. A jövő közgyűlés helyének

kijelölése. 15. Tisztviselők választása. 16. A jegyzőkönyv hiteltesítése. A gyűlést társasébd követi.

— A Tátrabank dolgában mind többen fordulnak hozzánk azzal a kérséssel, hogy annak állásáról felvilágosítást nyujtsunk. Erre vonatkozólag kijelentjük, hogy mi a Tátra belső ügyeit nem ismerjük annyira, hogy bárkinék is jó lelkiismerettel tanácsot adhatnánk. Az, hogy a banknak kétes, sőt leirandó kötelezettségei vannak, máshol is előfordul. Ami ilyen természetű volt, azt úgy tudjuk, hogy az új igazgató ösztönlét felárta a legutóbbi közgyűlésben. Hogy az így felmerülő hiányokat mikép és mikor fogja a bank kilyverni és mikor jutnak a részvényesek ismét osztalékhoz, azt nem tudjuk.

— Ruzsiak gyastra. Ruzsiák János lőptészentmártoni tót nemzetiségi képviselőt súlyos csapás érte, mert növéret és annak 17 éves fiát Híbbén, ahol laknak, homoktörzék közben a leomló földtömegnek a földre tetemte, mindkettőjüket holtan szedték ki a föld alól.

— Tüz Rutkán. Nagy veszedelem fenyegette a ruttkai Lövy-féle gőzfűrészt, amelynek telepén az istálló esütőrökön hajnára legett. Csakis a gyors segélynek köszönhető, hogy a fűrésztelepen összehalmozva levő nagy mennyiségű fakészlet meg nem gyuladt; ha ez a szerencsétlenség bekövetkezik, ezt a vasuti telep is megérezhette volna.

— Szünlődi tanfolyam tanitók számára. A közoktatási miniszter ebben az évben is rendez tanfolyamokat a tanitók továbbképzésére. Ilyen tanfolyamok lesznek Budapestben, Baján, Pápan, Modorban, Déván és Mármarosozigetben tanitók, Kolozsvártól és Szabadkán pedig tanitók részére. A tanfolyamok július 11-én kezdődnek és 3 hétig tartanak. Mindégyike ötven hallgató vétetik föl, még pedig 30 ingyen ellátással (lakás és étkezés) 20 pedig ugyancsak az intézetben nyerhet lakást és étkezőt 20 koronáért. A felvételtől blyegndökli folymodványt kell benyújtani az illetékes kir. tanfelügyelőhöz t. évi június hó 5-éig. Felvételtől bármely jellegű iskolánl működő tanitók és tanitónők folymodhatnak.

— Helyőlgazatás. Felkértünk annak közlésére, hogy dr. Bolenan János th. megyei főorvos mint az alispán küldöttje volt Tótrponán, hogy az ott hirtelen elhunyt Berényi Ferecz postaelügyelő hullaszállítását ellenőrizze. Nem volt tehát módjában, hogy Berényinek segítségét nyujtsön

— 5 fillérrel megtekinthető az ország egyike legnagyobb női divatruházának tavaszi és nyári újdonságai. Kérje Nagysád egy levelezőlapon mintagyjóményemet s elküldöm azt ingyen és bérmentve. Tardalmazza a következő tételek miniatú: 3000 vég tavaszi és nyári divatszövet 120 és 140 cm. széles 95 król 3 f. 25 krig. 15000 vég mosáru különböző minőségben 24 król 1 f. 20 krig. Weiner Mátyas női divatruháza, Budapest, Antrassy-ut. 3.

Szerkesztői üzenetek.

— Hejbl. Mindenkor szivesen nyitunk tót közérdekű közleményeknek. Nem tagadjuk, hogy amit beküldött, az is közérdekű. Amde oly természetű is egyben, amely ártalmatlan szöveget tárgyva tomló olvasókat, akiknek érdekében íródt. Úgy tudjuk, hogy ebben az ügyben a szükséges lépések már megtettelek, nyugodjak tehát bele és várja meg ezeknek eredményét.

— Cs. J. Zsolna. Lassankint minden sora kerül. Szivesen üdvözöljük a N. G. Budapest. A mult napokban kerestem, de sajnalatoma nem találtam. Cikkeit közzölni fogom.

Felőlés szerkesztő: Berez Gyula.
Főmunkatárs: Búfi János.

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életrajzi arcképeiről, melyeket elismert művészek által készít. Számos (kir. közgyűlés által hiteltesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Élőrangú képek árál:

Ola, aquarell- és pastelfestésben fénykép ára 20 K
után 48—63 cm. magyságtól
Leghínbább kivitelű Brom, Platin és krétarajz 5 K

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életmagyságu festményt készíttunk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenberg-utca 16. sz.

Bérbeadó birtok

520 Hl. szeszkontingenssel, egészen új szeszgyárral. A birtok áll: 450 hold szántó s réthől 80 hold legelőből. A bérlet azonnal átvethető. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos, kinek címét közli a kiadóhivatal.

Pénzt,

sok pénzt, havonként 1000 koronát kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címre E. 495. jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim-Meerfeldstr.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, társaság nélkül készítheti ruháját az igazítható női derék-szabászati készülék segítségével anélkül, hogy szabástani rajzot megtanulna. Eme készülék minden testalkat részére

szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. Számos elismerő iratok.

Egy készület ára 3 korona.

Utánvét mellett! Utánvét mellett!

Minden kultúrállamban törv. védve és szabadalmazva

Főképviseelő egész Európára:

Guschelbauer Antal, Sopron
E. Drechsler, Bécs, VI. 2. Linien-gasse 18.
Képviselek minden helységben kerestetek.

ajtók, ablakok, cserépkályhák és különféle faanyag egy nagy lakóház átépítése következtében feleslegben eladók. — Cím a kiadóhivatalban.

Minden családnak

saját jól felgott értékelésben család a

Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé

szabadna potókeul használnia a mindennapi kávéitalhoz.

Eladó 2 ház

helyben, az áll. iskolák környékén, egy emeletes és egy nagyobb földszintes lakóház jutányos áron. Cím a kiadóhivatalban.

Huzás visszavonhatatlanul 1904. május 28.

Hatáségi ellenőrzés mellett.

Erzsébet királyné-alap sorsjáték

Ó cs. és kir. Fensége Ferenc Ferdinánd főherceg legmagasabb védőnégsége alatt

Főnyeremény

100.000 korona értékben
10.000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 stb. koronás nyeremények. Összesen 7000 nyeremény.

Egy sorsjegy ára 1 kor.

Kapható Turócszentmártonban: Kufler Zs., Lauffer Jakab, Schwarz Kálmán, Spitzer Albert és Wix Miksa és a Fiókgügnyök-ségnél Budapest, V., Nádor-utca 23. szám.

Finom és szép kiállítás

vizsgalapotok

Moskóczi Ferenčné könyvkereskedésében Turócszentmártonban kaphatók.

XXIV-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték,

melynek remélhető tiszti jövedelmé közhatalu és jótekonyczélú célokra fog fordítottat. Ezen sorsjátéknak 7091 nyereménye van 363.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona, továbbá

1 főnyeremény	50.000 korona	20 nyeremény á	500 korona
1	20.000	50	100
2	10.000	100	50
2 nyeremény á	5.000	1000	20
5	2.000	6500	10
10	1.000		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

— Egy sorsjegy ára négy korona. —

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottóvédelmi igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamint postai, adó-, vám- és söhivatálnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohányüzledekben és váltóüzletekben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Magyar Nyomda Turócszentmárton.

Déli jég- és viszontbiztosító-társaság.

Alapított 1894-ben a cs. kir. Adria biztosító-társulat vevőnk négy által Budapest, Váci-utca 30. sz.

Intéző: BÁRO PODMANIKZSKY FRIGYES.

Az intézet vagyoni állása 1902 évi december 31-én.

Biztosítási alapok	korona III.	korona III.
1. Pénztári állomány	9812	89
2. Helyi és külföldi bankoknál rendelkezésre álló követelések	1.150.280	55
3. Erőforrások a számlákkal és zárlatok fennálló állomány alapján (kiszámlázott)	5.000.000	55
4. Helyi és külföldi bankoknál fennálló követelések	5.022.24	55
5. Külföldi bankoknál fennálló követelések	4222	40
6. Belföldi bankoknál fennálló követelések	40156	11
A múlt évi években esedékes tártulók összege	2.432.128	10
Összesen	15.022.128	131

A biztosítási alapok elhelyezése	korona III.	korona III.
1. Helyi bankoknál	3.000.000	69
2. Külföldi bankoknál	1.150.280	55
3. Állami kasszáknál tartottak	2.150.000	94
4. Jégtárolókban	4.171.600	96
5. Állami kasszáknál	3.485.000	88
6. Külföldi bankoknál	3.930.000	89
7. Külföldi bankoknál	385.24	92
8. Helyi és külföldi bankoknál	2.432.128	10
9. Forgalmi nyereség	20.942	72
Összesen	15.022.128	131

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felelősség káros a leggyorsabb módon és legbiztonságosabban térítendő meg. Biztosítványok azonosítva a legújabb és legfejlettebb mellett előfordulnak és közösen felelősségüket azonnal kifizetik, a legelőnyösebb és legbiztonságosabb módon. A legbiztonságosabb és legelőnyösebb módon. A legbiztonságosabb és legelőnyösebb módon.

PERLZWEIG J. óras és ékszerész Ruttká. Nagy réktár arany és ezüstműveletekben, fali-és zseborákban.